

MỤC LỤC

	Trang
LỜI NÓI ĐẦU	11
Chương 1	
TỔNG LUẬN CÁC NGHIÊN CỨU VỀ NGƯỜI DAO Ở VIỆT NAM, TÊN GỌI, CÁC NHÓM DAO VÀ ĐỊA BÀN CƯ TRÚ	
	17
1.1. Tổng luận các nghiên cứu về người Dao ở Việt Nam	17
1.1.1. Những nghiên cứu về người Dao trước năm 1986	17
1.1.2. Những nghiên cứu về người Dao từ năm 1986 đến nay	23
1.1.3. Những nghiên cứu về người Dao Tiền ở Việt Nam	50
1.2. Tên gọi, các nhóm Dao và địa bàn cư trú	63
1.2.1. Tên gọi tộc người Dao	63
1.2.2. Các nhóm Dao	67
1.2.3. Dân số và địa bàn cư trú	75
1.3. Khái quát về nguồn gốc lịch sử	78

Chương 2

HOẠT ĐỘNG KINH TẾ	84
2.1. Trồng trọt và chăn nuôi	84
2.1.1. Trồng trọt	84
2.1.2. Chăn nuôi	110
2.2. Thủ công gia đình	115
2.2.1. Dệt vải và làm cao chàm nhuộm vải	115
2.2.2. Đan lát và mộc	125
2.2.3. Rèn nông cụ và các nghề thủ công khác	128
2.3. Khai thác nguồn lợi tự nhiên và hoạt động lâm nghiệp	130
2.3.1. Khai thác các nguồn lợi tự nhiên	130
2.3.2. Hoạt động lâm nghiệp	135
2.4. Hoạt động buôn bán và sự chuyển đổi cơ cấu kinh tế hiện nay	139
2.4.1. Hoạt động mua bán truyền thống	139
2.4.2. Hoạt động buôn bán hiện nay	143
2.4.3. Sự chuyển đổi cơ cấu kinh tế	147
2.5. Khái quát về việc quản lý và sử dụng tài nguyên thiên nhiên	157
2.5.1. Quản lý và sử dụng tài nguyên thiên nhiên theo tập quán	157
2.5.2. Tác động của quản lý nhà nước đối với đất đai và tài nguyên	162

2.5.3. Một số vấn đề đặt ra đối với việc quản lý và sử dụng tài nguyên thiên nhiên ở vùng người Dao Tiền trong bối cảnh hiện nay	165
--	-----

Chương 3

TỔ CHỨC XÃ HỘI TỘC NGƯỜI	173
---------------------------------	-----

3.1. Làng	173
------------------	-----

3.1.1. Tên gọi, ranh giới và đặc điểm	173
---------------------------------------	-----

3.1.2. Việc thành lập làng, chế độ sở hữu	178
---	-----

3.1.3. Thiết chế quản lý và mối quan hệ trong làng	183
--	-----

3.1.4. Tập quán tương trợ trong làng	186
--------------------------------------	-----

3.2. Dòng họ	193
---------------------	-----

3.2.1. Cấu trúc và đặc điểm	193
-----------------------------	-----

3.2.2. Mối quan hệ trong dòng họ	199
----------------------------------	-----

3.3. Gia đình	203
----------------------	-----

3.3.1. Cấu trúc	203
-----------------	-----

3.3.2. Mối quan hệ trong gia đình	207
-----------------------------------	-----

3.3.3. Tục nhận con nuôi trong gia đình	213
---	-----

3.4. Phong tục tập quán trong đời sống	215
---	-----

3.4.1. Sinh đẻ và nuôi con	215
----------------------------	-----

3.4.2. Lễ cấp sắc	231
-------------------	-----

3.4.3. Hôn nhân và cưới xin	289
-----------------------------	-----

3.4.4. Tang lễ	314
----------------	-----

Chương 4	
VĂN HÓA VẬT CHẤT	338
4.1. Ẩm thực	338
4.1.1. Đôi nét về nguồn lương thực, thực phẩm	338
4.1.2. Một số món ăn và cách chế biến	341
4.1.3. Đồ uống, thức hút và ăn trà	360
4.1.4. Cách tổ chức ăn uống	364
4.1.5. Đôi nét về cách bảo quản lương thực và thực phẩm	371
4.2. Trang phục	379
4.2.1. Nữ phục	379
4.2.2. Nam phục	388
4.2.3. Lễ phục	391
4.2.4. Khái quát về y phục trẻ em	395
4.2.5. Trang sức	396
4.3. Nhà ở	399
4.3.1. Đôi nét về tập quán bố trí ngôi nhà ở	399
4.3.2. Cấu trúc nhà ở	401
4.3.3. Mặt bằng sinh hoạt trong nhà	409
4.3.4. Một số tập quán, tín ngưỡng liên quan đến nhà ở	413
4.4. Công cụ sản xuất, đồ dùng sinh hoạt và vận chuyển	426
4.4.1. Công cụ sản xuất	426
4.4.2. Một số đồ dùng sinh hoạt	434
4.4.3. Phương tiện vận chuyển	445

Chương 5

VĂN HÓA TINH THẦN 450

5.1. Tiếng nói và chữ viết	450
5.1.1. Đặc điểm tiếng nói của người Dao Tiền	450
5.1.2. Đôi nét về chữ Nôm Dao	456
5.1.3. Đôi nét về biến đổi ngôn ngữ ở tộc người Dao và người Dao Tiền qua một số công trình nghiên cứu	459
5.2. Tín ngưỡng, tôn giáo	464
5.2.1. Khái quát chung về tín ngưỡng, tôn giáo truyền thống	464
5.2.2. Một số hình thức thờ cúng trong gia đình	472
5.2.3. Một số hình thức thờ cúng trong dòng họ và cộng đồng	477
5.2.4. Một số nghi lễ liên quan tới nông nghiệp và chăn nuôi	482
5.2.5. Lễ tiết trong năm	491
5.3. Văn học, nghệ thuật dân gian	509
5.3.1. Văn học	509
5.3.2. Nghệ thuật	520
5.4. Nhạc cụ và trò chơi dân gian	535
5.4.1. Nhạc cụ	535
5.4.2. Trò chơi	542
5.5. Tri thức dân gian	553
5.5.1. Tri thức bảo vệ tài nguyên thiên nhiên	553

5.5.2. Tri thức về thời gian và thời tiết	558
5.5.3. Tri thức về y học dân gian	568
KẾT LUẬN	573
TÀI LIỆU THAM KHẢO	582